

ОСНОВИ КОЛІРНОГО АНАЛІЗУ АРХІТЕКТУРНОЇ ФОРМИ

Колір є однією із характеристик усіх архітектурних елементів будівель і споруд, впливає на формування зорового образу, формує простір, корегує розміри елементів і їх віддаленість від спостерігача, приймає участь у виявленні його метроритмічних закономірностей. Використовуючи колір як прийом, архітектор і дизайнер отримують великі можливості для втілення своїх ідей. Колір – не тільки засіб композиції, але, як правило, її сенс.

Архітектурна колористика включає сукупність прийомів і методів формування гармонійного вигляду усіх об'єктів архітектурного середовища як природних, так і штучних: будівель, споруд, малих архітектурних форм, мощення, квітників, створення або виявлення рішень (забарвлення, облицювання, мощення, озеленення, флористики).

Колірний аналіз споруд проводиться із різною метою:

- проектування нових об'єктів;
- реставрації або реконструкції існуючих елементів середовища;
- виявлення колірної схеми міста;
- паспорта кольорів конкретних будівель;
- виділення окремих об'єктів серед інших.

Для різних історичних епох існують колірні комбінації, яким віддавалась перевага. У Європі доби Середньовіччя споруди мали відтінки сірого природного каменя. В архітектурі бароко використовувалися контрастні сполучення кольорів, які створювали просторові ілюзії. Стиль рококо в архітектурі часто проявляє себе через сполучення позолоти з світло-блакитним кольором. Класицизм ХІХ ст., навпаки, характеризується стриманим колоритом. Колористика модерна побудована на основі складних відтінків червоно-жовтого та синьо-зеленої гами, це добре підтверджує наш об'єкт дослідження.

Досліджуємий об'єкт – будинок Дворянського та Селянського банку в місті Полтава на вулиці Соборності. Будинок споруджено у

1906 – 1909 роках інженером С.В. Носовим за проектом київського архітектора О. Кобелева.

У 1909 році було створене Полтавське відділення Російського поземельного банку. З 1937 року використовується як адміністративний будинок. Спалений у 1943 році, та відбудований у 1948 році. Сьогодні у будівлі розташоване Управління СБУ в Полтавській області.

Рис.1. Досліджуєма споруда у різну добу

Особливо привабливим у будинку є головний вхід, який розташований на зрізаному куті, над ним красуються мозаїчні жарптиці та скульптури двох сирен. Фасад споруди оздоблений червоною цеглею та прикрашений оригінальною багатобарвною мозаїкою. Будівля двоповерхова, Г-подібна у плані. В оздобленні фасадів

Селянського банку використані мозаїчні панно, різнокольорові керамічні вставки, оригінальна скульптура та художній метал.

На прикладі вибраної будівлі можна розібрати такі функції кольору:

- яскравий, насичений колір фасаду візуально збільшує будівлю і виділяє її із загального оточення;
- груба і пориста оздобленість фасаду пом'якшує і приглушає колір за допомогою вбирання поверхнею сонячних променів;
- світлі кольори декоративного оздоблення, скульптур, а саме світло-сірий, зороро роблять об'єкт ближче;
- оздоблений синьою та блакитною плиткою, яскраві відтінки якої посилюють архітектурні форми;
- у сутінках колірний тон будівлі стає насиченим та глибоким, ніж удень.

Дослідження показали, що темні будинки на відстані поглинаються фоном, а світлі будинки чітко виступають із навколишнього оточення. У міру збільшення відстані видима хроматичність зменшується, і відтінок стає менш значущим для сприйняття кольору.

У цьому випадку контрастність світлоти, насамперед, впливає на сприйняття кольору. Однак, відтінки також міняються залежно від відстані. Зелені кольори набувають блакиті при збільшенні відстані від спостерігача. У дійсності, у всіх кольорах є певна тенденція мінятися від жовтого кольору в бік синього, коли відстань перевищує ста метрів.

Кольори повинні між собою добре поєднуватися і створювати закінчений образ, слід враховувати наявність існуючих конструктивних елементів будівлі.

Досвід проектування колористики історичних міст обумовлений двома полярними діями: притримуватися історичної архітектурної поліхромії або стану сучасної колористичної культури. Мета колористики історичного міста – пошук міри участі в ній історичного і сучасного.

І саме тому колір є важливою складовою архітектурної форми, при відповідних поєднаннях колір являє собою засіб вираження задуму та змісту архітектурного об'єкту, його естетичних переваг. Візуальна архітектурна форма неможлива без композиційної єдності простору, об'єму і кольору.

Література

1. Алексеев С. Цвет и освещение. Общие проблемы, в кн.: Очерки теории архитектурной композиции / С.С. Алексеев, М., 1960; – С. 25-29.
2. Барсукова, А. Особенности формирования профессионального самосознания студенчества / А.Д. Барсукова, М. : Издательство АСВ, 2009. – 168 с.
3. Бархин, Б. Эвристика и архитектурное творчество. Архитектурная форма и технический прогресс / Б. Г. Бархин, М., 1975. – 187 с.
4. Келер В. Свет в архитектуре. Свет и цвет, как средства архитектурной выразительности / В. Келер, В. Лукхардт., пер. с нем., М., 1961. – 184 с.
5. Стригалева А. Архитектурная полихромия в условиях типизации и стандартизации строительства, «Вопросы теории архитектурной композиции» / А.А. Стригалева, 1958, вып. 3
6. Цвет в архитектурном проектировании // [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://www.proektant.by/content/2158.html>

УДК 7.03:37.046.16

*Нестеренко А.А., аспірант,ст. викладач
Луганський національний університет ім. Т. Г. Шевченка
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОБРАЗОТВОРЧИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ ТА ІСТОРІЄЮ МИСТЕЦТВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

На сьогодні, в програмі підготовки майбутніх архітекторів передбачено ряд образотворчих дисциплін, що є базовими та традиційними. Завдання розвитку художнього мислення об'єднує всі образотворчі дисципліни. Студенти напрямку підготовки «Архітектура та містобудування» вивчають такі образотворчі дисципліни: «Рисунок», «Живопис», «Основи кольорознавства», «Скульптура», «Історія мистецтв», «Архітектурна композиція», проходять живописну та ознайомчу практику.

«Історія мистецтв» – теоретичний курс, що є важливим як самостійна дисципліна, а також має зв'язки з іншими дисциплінами. Знання, отримані з історії мистецтв, практично застосовуються протягом навчання. Зв'язок помітний, ознайомившись з навчальними